

תאריך עדכון: 04/2020

73-560-01 ויקטימולוגיה

שם המרצה: ד"ר עדה יורמן

סוג הקורס: שיעור

שנת לימודים: תשפ"א סמסטר: א היקף שעות: 2 ש"ס

אתר הקורס באינטרנט:

א. מטרות הקורס (מטרות על / מטרות ספציפיות):

סקרי קורבנות ומחקרים אקדמיים הנוגעים להשפעת הפשע על הקורבן שינו את סדר היום הקרימינולוגי. הקורבנות אשר היו בעבר בשולי המחקר הקרימינולוגי תופסים מקום מרכזי בשיח האקדמי והחברתי גם יחד. הקורבן עבר מסטטוס של שחקן מישנה לסטטוס של שחקן מפתח בחברה בכלל ובמערכת הצדק הפלילי בפרט. הקורס נועד לערוך היכרות עם מושגי היסוד בתחום הוויקטימולוגיה תוך שילוב בין ההיבטים התיאורטיים הנוגעים להגדרת הקורבן ולסיווג הקורבנות ובין מקומו של הקורבן במציאות חיינו.

ב. תוכן הקורס (רציונל, נושאים):

הקורס יעסוק בסוגיות שונות בתחום חקר הקורבנות בהתאם למפורט בהמשך.

מהלך השיעורים: הרצאות פרונטליות תוך שימת דגש בדיון כיתתי.

תכנית הוראה מפורטת לכל השיעורים:

מס' השיעור	נושא השיעור
1	מבוא
3-2	מיהו קורבן
4	הקורבן כמושג סובייקטיבי
6-5	זכויות הקורבן
8-7	נשים כקורבנות עבירות מין
10-9	נשים כקורבנות אלימות במשפחה
12-11	ילדים כקורבנות
13	קורבנות השואה בשיח הישראלי

ג. חובות הקורס:**דרישות קדם: חובות / דרישות / מטלות:**

קריאת המאמרים בהתאם להנחיות המרצה.

מרכיבי הציון הסופי**ד. ביבליוגרפיה (חובה/רשות):****מבוא**

בן-דוד, ש' (2003). ויקטימולוגיה מנקודת מבט הקורבנות. בתוך: מ' חובב, ל' סבה ומ' אמיר (עורכים). *מגמות בקרימינולוגיה: תיאוריה, מדיניות ויישום* (795-775). ירושלים: ארטפלוס.

פוגץ', ד' (2004). "מהפכת הקורבנות" - היום שאחרי: לקראת מודל המכיר בשיקולי ענישה פרטיים? *קרית המשפט* (4), 268-229.

Schinder, H.J. (2001). Victimological Development in the World during the Past Three Decades : A study of Comparative Victimology. *International Journal of Offender Therapy and Comparative Criminology*, 45, 449-468.

אמיר, ר' (2012). הפוליטיקה של הקורבנות-תיקון עולות היסטוריות בישראל. תל-אביב: רסלינג. (19-43).

Oconnell M, (2008). Victimology: A social science in waiting? *International review of victimology* 15 (2), 91-104.

מיהו הקורבן?

Holstein, J. A. & Miller, G. (1990). Rethinking Victimization: An Interaction Approach to Victimology. *Symbolic Interaction*, 13, pp. 103-122.

Quinney, R. (1972). Who is the Victim? *Criminology*, 10, 309-329.

Christie, N. (1986). The Ideal Victim. In: E. A. Fattah, *From Crime Policy to Victim Policy*. (pp.17-30).
New-York: Macmillan

בן-דוד, ש' (1989). קורבן קריירה-גורמים ותהליך. *עבריינות וסטייה חברתית*, י"ז, 5-17.

Van Dijk, J (2009). Free the Victim: A Critique of the Western Conception of Victimhood, *International Review of Victimology* 16(1), 1-33.

אמיר, ד' (2018). *להעיד על העדים: ארבעה מודוסים של עדות טראומטית*. ירושלים: הוצאת מאגנס.

זכויות הקורבן

חוק זכויות נפגעי עבירה התשס"א-2001.

ארבל, ע' (2003). המהפכה החוקתית במשפט הפלילי – האיזון שבין זכויות הנאשם לזכויות קורבנותיו. *ספר שמגר ב'*, ע"מ 255-283. תל-אביב: הוצאת לשכת עורכי הדין.

גרוס, ע' (2002). הזכויות החוקתיות של הקורבן-מחקר השוואתי. *מחקרי משפט*, י"ז, 419.

Boom, T. A & Kuijpers, K. F (2012). Victims' needs as basic human needs. *International Review of Victimology*, 18 (2), 155-179.

נשים כנפגעות עבירות מין

ברק-ארז, ד' (1997). האישה הסבירה. *פלילים*, ל', 115-135.

קמיר, א' (2018). סקס בעבודה, ישראל 2018: מאבק סמכויות, אוטונומיה מינית, פוריטניות, רגולציה והפרת אמונים. *מבזקי הארות הפסיקה* 80 (4), 4-29.

לבנת, י' (1997). אונס, שתיקה, גבר אישה (על יסוד אי ההסכמה בעברית האונס), *פלילים*, ו', 187-233.

קורן, א' (2008). ההבניה של אונס בעיתונות והפוליטיקה של האשמת הקורבן. בתוך: א' שהם (עורכת). *הפיקוח על עברייני מין בישראל ענישה או טיפול?* (238-221). תל-אביב: פרלשטיין-גינסור.

פונדיק, ע' (2013). בין מרמה לכפייה: על עבירת האונס במרמה לגבי מיהות העושה. *עיוני משפט*, לו, 215-267.

Benedict, H. (1992). *Virgin or vamp: How the press covers sex crimes*. Oxford: Oxford University Press.

Temkin, J (2000). Prosecuting and Defending Rape: Perspective from the Bar. *Journal of Law and Society*, 27, (2), 219-248.

ע"פ מדינת ישראל נ' בארי, פ"ד מ"ח (1), 302.

ע"פ 5938/00 אזולאי נגד מדינת ישראל, פ"ד נה (3), 873.

נשים נפגעות תעשיית המין

אלוני-סדובניק, ר' (2013). הסרסור הנסתר: העיתונות הישראלית כחוליה בשרשרת הסחר בנשים- היבטים משפטיים וכלכליים של מודעות פרסום לשירותי זנות. בתוך: א' הרצוג, א' שדמי (עורכות). *בשר ודמים: זנות סחר בנשים ופורנוגרפיה בישראל (19-44)*. חיפה: פרדס.

דהאן כלב, ה' וכרמי א' (2013). המדינה כסרסור. בתוך: א' הרצוג, א' שדמי (עורכות). *בשר ודמים: זנות סחר בנשים ופורנוגרפיה בישראל (19-44)*. חיפה: פרדס.

נשים נפגעות אלימות במשפחה

נייזנה, מ' (2014). [והוא ימשול בך](#) - זיכוי גואל רצון מעבירת ההחזקה בתנאי עבדות. *מבזקי הארות הפסיקה* 34, 4-17.

בילסקי, ל' (2000). אלימות האלם: ההליך המשפטי בין חלוקה לקול. *עיוני משפט*, כ"ג, 421-471.

בילסקי, ל" (1997). נשים מוכות מהגנה עצמית להגנת העצמיות. פלילים, ו', 5-64.

קמיר, א' (1998). איך הרגה הסבירות את האישה: חום דמם של "האדם הסביר" ו"הישראלית המצויה" בדוקטרינת הלכת אזולוס. פלילים, ו', 137-185.

ע"פ 3071/92 מוריס אזולוס נ' מדינת ישראל, פ"ד נ (2), 573.